

2. 2. 2022

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Výroba nepravdivého COVID certifikátu není nutně trestná

Každý významný společenský konstrukt či stav na sebe rychle nabalí související kriminalitu. S rozmachem kryptoměn přišly podvody s kryptoměnami a jejich krádeže; s rostoucími dopady COVIDu přišly podvody na podporách a zneužívání falešných COVID pasů.

Vlastně se ani nelze divit lidové tvořivosti, když bez potvrzení o dvojité/trojité/kdovíjaké vakcinaci se nejde dostat do kina/obchodu/jinam, dle aktuálního stavu lockdownu. Vyrobit si falešný certifikát není nijak složité: stačí si uložit screenshot obrazovky a grafickým programem vložit na příslušné místo své vlastní jméno. Jenže jaké právní následky může takové jednání mít?

Nejvyšší státní zastupitelství zveřejnilo svůj právní názor, že domácí vytvoření takového certifikátu může být posouzeno jako trestný čin padělání a pozměnění veřejné listiny podle § 348 trestního zákoníku. [1] Dokonce již má takové trestní stíhání běžet. [2]

Zveřejněná podoba stanoviska NSZ je však dosti stručná a neuvádí právní argumentaci zcela přesně. Nevylučujeme, že existuje kvalitnější verze pro interní potřebu státního zastupitelství, ale publikované informace by si rozhodně zasluhovaly doplnit.

Co stanovisko vynechalo?

Velmi nápadnou mezerou v argumentaci stanoviska je nevyřešení vztahu vůči ustálenému právnímu názoru, podle něhož neověřená kopie veřejné listiny nepožívá trestněprávní ochrany před paděláním. V každém komentáři k trestnímu zákonu lze nalézt odkaz na usnesení NS ČSR ve věci sp. zn. 11 Tz 67/78, lépe známé jako 30/1979 Sb. rozh. tr. Dodnes je v judikatuře na toto starší rozhodnutí pravidelně odkazováno.

COVID certifikát totiž je kopií. Vznikl kdesi v anonymní serverovně, přivítán na tomto světě hučením klimatizace, pak byl poslán (opakovaně zkopírován) přes neurčený počet sítí, nakonec byl zkopírován do vaší e-mailové schránky a vy jste si jej vytiskli (opět zkopírovali) na tiskárně, abyste jím mohli zamávat dveřníkovi a byli vpuštěni. A když jej ukazujete na obrazovce mobilního telefonu, také to je kopie, a nikoli originál toho, co vám přišlo do e-mailu.

Jakékoli úvahy o trestnosti domácí výroby certifikátu se tak musejí nejprve vypořádat s tímto problémem, jinak je zbytečné pokračovat dál.

Háček je právě v tom, co zpráva NSZ vynechala: COVID certifikát není *neověřenou* kopií. Záhadný čtvercový obrazec s neméně tajuplným názvem *QR kód* obsahuje určitá data zakódovaná do sledu černých a bílých políček. Tato data zahrnují nejen identifikaci osoby a popis stavu vakcinace, ale také digitální podpis zabezpečující tyto údaje před paděláním. [3]

Tento digitální podpis je strojově čitelný a ověřitelný, a to jak z elektronické, tak tištěné podoby certifikátu. Tedy bez ohledu na to, zda jde o obraz na displeji, soubor v mailu nebo vytištěný list, stále máme data v podobě rovnocenné s originálem (jde-li o skutečný, nepozměněný certifikát).

Proto se neuplatní právní názor z rozhodnutí R 30/1979 a navazující judikatury.

„Padělání“ certifikátu oprávněnou osobou není trestné

Složitější situace vzniká v případech, kdy COVID certifikát vystavila osoba k tomu oprávněná, ovšem s nepravdivými údaji. Můžeme si představit následující scénář: osoba oprávněná vystavovat certifikáty se nechá svým přítelem, známým antivaxerem, přesvědčit, aby mu vystavila COVID certifikát o plné vakcinaci, ač dotyčný nikdy nebyl očkovan. Certifikát je pravý v tom smyslu, že byl vydán správnou osobou, digitální podpis i jiné formalisty odpovídají. Uváděné údaje jsou však nepravdivé a vystavující osoba to od počátku věděla.

Jde, nebo nejde o padělek? Padělání a obsahová nesprávnost jsou tradičně brány jako dvě odlišné závady. V kontextu trestného činu padělání a pozměnění veřejné listiny je to potvrzeno i judikatorně.

V rozhodnutí ve věci sp. zn. 4 Tz 76/2019, publikovaném jako R 45/2020, Nejvyšší soud konstatoval, že *„nepravdivostí veřejné listiny není myšlena její výstupní obsahová informace, pokud veřejná listina byla vydána ve vyžadované podobě subjektem, který k tomu byl oprávněn“*.

Z toho Nejvyšší soud uzavřel, že *„obviněný předložil správnímu orgánu rozhodujícímu o povolení k trvalému pobytu na území České republiky, nikoli zfalšované a tedy padělané (či obsahově pozměněné) osvědčení o znalosti českého jazyka, nýbrž osvědčení pravé, ale poskytující pravdě neodpovídající informaci, že zkoušku ze znalosti českého jazyka úspěšně složil, ačkoli tomu tak nebylo. V takovém případě se ale ze strany obviněného nemůže jednat o přečin padělání a pozměnění veřejné listiny podle § 348 odst. 1 tr. zákoníku, jelikož tato veřejná listina sama o sobě prokazatelně nikterak padělána či obsahově pozměněna nebyla. Nebyl tak naplněn základní zákonný znak předmětného přečinu.“*

Lze tak učinit závěr, že COVID certifikát s nepravdivým obsahem, ale vydaný formálně správným způsobem, není padělanou veřejnou listinou. Ani není veřejnou listinou, již by byl podstatně změněn obsah, neboť od vystavení se její obsah nijak nezměnil. Tím pádem není trestné takovou listinu opatřit, přechovávat, užít a tak dále (viz § 348 TZ).

Z toho vyplývá, že vystavitel ani uživatel takové listiny nepáchají trestný čin padělání a pozměnění veřejné listiny podle § 348 TZ. U vystavitele, je-li jím sestra v nemocnici či osoba v podobném postavení, bude zase obtíženo spáchání trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 TZ, neboť těžko sestru podřadit pod některou z kategorií uvedených v § 127 odst. 1 TZ.

Na okraj dodejme, že v kontextu ochrany měny je samotným trestním zákoníkem definován rozdíl mezi paděláním (§ 233 TZ) a neoprávněným vyráběním „pravých“ peněz (§ 237 TZ)! Tedy pokud pravý certifikát s nepravdivými údaji neoznačíme jako padělek veřejné listiny, pak se jenom držíme standardního chápání toho, co je padělání. [4]

Kdo vystavuje COVID certifikáty?

Zde ještě musíme opravit jednu drobnou nepřesnost, které jsme se pro zjednodušení zatím dopouštěli. Kdo podepisuje data v COVID certifikátu, a proto je vystavcem certifikátu?

Digitální podpis na certifikátu byl vytvořen pomocí šifrovacího klíče ministerstva zdravotnictví. Vystavitelem veřejné listiny tedy není ona hypotetická sestra, nýbrž ministerstvo.

Sestra-zločinec je tak pouze osobou, která ministerstvu předává podklady (nepravdivé) a ministerstvo na základě těchto podkladů vydá COVID certifikát. Vztah sestry k domnělému padělání je tak ještě vzdálenější. Dalo by se to přirovnat k situaci, kdy žadatel o živnostenské oprávnění

přinese na živnostenský úřad falešný doklad o délce praxe, neboť se jedná o vázanou živnost. Výsledná veřejná listina vydaná živnostenským úřadem sice nesprávně dokládá, že živnostník má praxi o určité délce, ale padělkem rozhodně není.

JUDr. Ing. Jan Vučka,
advokát v Praze

GŘIVNA & ŠMERDA
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

[Advokátní kancelář Gřivna & Šmerda, s.r.o.](#)

Revoluční 1044/23
110 00, Praha 1

tel: +420 226 633 341
e-mail: info@akgs.cz

[1] K dispozici >>> [zde](#).

[2] K dispozici >>> [zde](#).

[3] Digitální podpis vznikne zašifrováním dat pomocí soukromého klíče patřícího vystaviteli. Pozdější změna dat jinou osobou by se projevila tak, že by data a podpis navzájem nesouhlasily, pokud by se použil veřejný klíč vystavitele. Blíže např. >>> [zde](#).

[4] Nelze si nevzpomenout na mimořádně populární španělský seriál Papírový dům. Profesor a jeho partička rozhodně nebyli padělatelé.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nefungující rozsah péče o dítě. Cesta přes využití terapie a dalších opatření podle ustanovení § 503 zákona o zvláštních řízeních soudních](#)
- [De iure traktor, de facto nákladní vozidlo, už ne tolik výhodná dualita](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Pokuta 32 mil. EUR pro Dacia/Renault - evropské soutěžní úřady tvrdě došlapují na no-](#)

poaching. Měla by Vaše společnost být na pozoru?

- Rozdělení společného jmění manželů v případech výdělečné činnosti pouze jednoho z manželů
- Oběť znásilnění má nárok na peněžitou satisfakci
- Digitalizace AML povinností: jak technologie mění plnění povinností pro tisíce povinných osob
- (Ne)vypořádání předmětu řízení u soudního smíru
- Nové limity opatrovnického rozhodování v judikatuře ESLP a Ústavního soudu
- Mimosmluvní odměna při společném zastupování více osob
- Nepřiznané koalice